

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ЛІНГВІСТИКА ЕМОЦІЙ

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «ЛІНГВІСТИКА ЕМОЦІЙ» підготовки бакалаврів.

Розробник:

Карпіна О.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

I.M. Калиновська

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики

протокол № 1 від 30. 08. 2022 р.

Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики

протокол № 1 від 29. 08. 2025 р.

В.о. завідувача кафедри:

I.M. Калиновська

I. Опис освітнього компоненту

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компоненту
Денна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 4-й
		Семестр 8-ий
		Лекції 24 год.
		Практичні (семінарські) 30 год. Консультації 10 год.
ІНДЗ: <u>не передбачено</u>		Самостійна робота 86 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		англійська та українська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компоненту
Заочна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика. Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 4-й
		Семестр 8-ий
		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 118 год.
ІНДЗ: <u>не передбачено</u>		Консультації 18 год..
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська та українська

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Карпіна Олена Олександрівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри прикладної лінгвістики
	м. т. (050) 985-50-05

Контактна інформація	karpina@vnu.edu.ua, karpina@i.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi (посилання на електронний розклад)
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, що їх зазначено в силабусі.

III. Опис освітнього компоненту

1. Анотація курсу. Емоції становлять інтердисциплінарну ланку досліджень сучасного гуманітарного простору. Багатогранність цього феномена викликає незгасаючий науковий інтерес, що дозволяє простежити інтеграцію різноманітних підходів і напрямів, які комплексно вибудовують науку про емоції, пояснюючи їхню роль у світосприйнятті людини. Лінгвістичний напрям дослідження емоцій сформувався на перетині психолінгвістичних, лінгвокультурологічних, етнолінгвістичних, прагмалінгвістичних та інших студій, фігуруючи під різними назвами: емоціологія, емотіологія, лінгвістика емоцій. У фокус лінгвістичної науки про емоції потрапляє категорія *емотивності*, яка охоплює дослідження різнорівневих мовних засобів, що відображають емоції в тексті або дискурсі.

2. Мета і завдання освітнього компоненту.

Метою курсу є виявлення й типологізація мовних засобів, що репрезентують емоції та характеристики мовної особистості в англійськомовних текстах. **Завдання** курсу:

- ✓ ознайомити з передумовами та етапами становлення лінгвістичної науки про емоції;
- ✓ охарактеризувати сучасний стан розвитку лінгвістики емоцій;
- ✓ представити класифікацію мовних засобів, що репрезентують емоції в мові;
- ✓ визначити змістові та формальні параметри опису емотивних ситуацій;
- ✓ визначити прагматичні установки тексту, що репрезентують емоційний стан мовної особистості;
- ✓ виявити універсальні та культурно-специфічні маркери під час опису емотивних ситуацій;
- ✓ порівняти актуалізацію категорії емотивності в різних типах текстів;
- ✓ описати особливості індивідуального емотивного стилю автора.

3. Результати навчання (компетентності).

Soft skills. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Комунікація: вміння чітко та ефективно висловлювати свої думки усно та письмово, слухати інших. Критичне мислення: здатність аналізувати інформацію, оцінювати аргументи, розв'язувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення. Креативність: вміння генерувати нові ідеї, знаходити нестандартні рішення та адаптуватися до змін. Лідерство: здатність мотивувати, надихати та вести за собою

команду, приймати відповідальні рішення та досягати спільних цілей. Робота в команді: вміння співпрацювати з іншими, ефективно розподіляти обов'язки, вирішувати конфлікти та досягати спільного результату. Емоційний інтелект: здатність розуміти та управляти своїми емоціями та емоціями інших, будувати позитивні відносини та вирішувати конфлікти. Управління часом: вміння планувати та організовувати свій час, розставляти пріоритети та дотримуватися дедлайнів. Адаптивність: здатність швидко пристосовуватися до нових умов, ситуацій та вимог. Вирішення проблем: вміння ідентифікувати проблеми, аналізувати їх причини, знаходити та впроваджувати рішення. Впевненість у собі: віра у власні сили та можливості, здатність до самопрезентації та відстоювання своєї точки зору.

4. Структура освітнього компоненту.

Таблиця 3 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичне підґрунтя лінгвістики емоцій							
Тема 1. Роль та місце емоцій в структурі гуманітарних знань. Етапи становлення лінгвістики емоцій.	15	4	2	-	8	1	ДС + ДБ + РК / 4
Тема 2. Сучасний стан лінгвістики емоцій: проблеми та вектори дослідження.	15	4	2	-	8	1	ДС + ДБ + РК / 4
Тема 3. Категоризація емоцій у мові та мовленні.	13	2	2	-	8	1	ДС + ДБ + РК / 2
Тема 4. Семантичний аспект інтерпретації емоцій.	11	2	2	-	6	1	ДС + ДБ + РК / 4
Тема 5. Комунікативний простір емоцій. Поняття емоційного інтелекту.	12	2	1	-	8	1	ДС + ДБ + РК / 4
Тема 6. Лінгвокультурологія емоцій.	12	2	1	-	8	1	ДС + ДБ + РК / 2
Разом за модулем 1	78	16	10	-	46	6	20
Змістовий модуль 2. Емоціологія тексту							
Тема 7. Термінологічний апарат і методологічне підґрунтя дослідження емоційного простору тексту.	17	2	4		10	1	ДС + ДБ + РК / 4
Тема 8. Актуалізація категорії емотивності в тексті листа.	19	2	6		10	1	ДС + ДБ + РК / 4
Тема 9. Актуалізація категорії емотивності в тексті драми.	17	2	4		10	1	ДС + ДБ + РК / 4

Тема 10. Актуалізація категорії емотивності в дитячій літературі.	19	2	6		10	1	ДС + ДБ + РК /4
Разом за модулем 2	72	8	20	-	40	4	20
Види підсумкових робіт							Бал
Контрольна робота 1							Т / 20
Контрольна робота 2							Т / 40
Усього	150	24	30	-	86	10	100

Таблиця 3а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичне підґрунтя лінгвістики емоцій							
Тема 1. Роль та місце емоцій в структурі гуманітарних знань. Етапи та передумови становлення лінгвістики емоцій.	16	1	1	-	12	2	ДС + ДБ + РК / 4
Тема 2. Сучасний стан лінгвістики емоцій: проблеми та вектори дослідження.	14	1	1	-	10	2	ДС + ДБ + РК /4
Тема 3. Категоризація емоцій у мові та мовленні.	16	1	1	-	12	2	ДС + ДБ + РК /2
Тема 4. Семантичний аспект інтерпретації емоцій.	12	1		-	10	1	ДС + ДБ + РК /4
Тема 5. Комунікативний простір емоцій.	13	1	1	-	10	1	ДС + ДБ + РК /4
Тема 6. Лінгвокультурологія емоцій.	15	1		-	12	2	ДС + ДБ + РК /2
Разом за модулем 1	86	6	4	-	66	10	20
Змістовий модуль 2. Емоціологія тексту							
Тема 7. Термінологічний апарат і методологічне підґрунтя дослідження емоційного простору тексту.	19	1			16	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Актуалізація категорії емотивності в тексті листа.	15		1		12	2	ДС + ДБ + РК /5

Тема 9. Актуалізація категорії емотивності в тексті драми.	15	1			12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 10. Актуалізація категорії емотивності в дитячій літературі.	15		1		12	2	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	64	2	2	-	52	8	20
Види підсумкових робіт							Бал
Підсумкова контрольна робота							Т / 60
Усього	150	8	6	-	118	18	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 4

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Роль та місце емоцій у структурі гуманітарних знань. Етапи та передумови становлення лінгвістики емоцій.	8	12	Етапи становлення науки про емоції в історичному та лінгво-культурологічному аспектах. Зв'язок лінгвістики емоцій з іншими гуманітарними дисциплінами. Психологія та основні підходи до класифікації емоцій.
Тема 2. Сучасний стан лінгвістики емоцій: проблеми та вектори дослідження.	8	12	Лінгвістика емоцій як самостійна науково виправдана лінгвістична дисципліна, її об'єкт, предмет і завдання. Пріоритетні напрями сучасної лінгвістики емоцій. Зв'язок емоцій, мови й мислення.
Тема 3. Категоризація емоцій у мові та мовленні	10	12	Полістатусна категорія емотивності. Емоційність та емотивність. Емотивність та оцінність. Емоційний аспект мислення. Типологія емотивів. Номінація, дескрипція та експресія. Афективи, конотативи й потенціативи. Емотивний статус вигуків. Поняття емотивної валентності.
Тема 4. Семантичний аспект інтерпретації емоцій.	10	12	Поняття емотивної семантики слова, речення, тексту. Емотивний компонент лексичного значення. Зв'язок емотивного та логіко-предметного (дескриптивного) значення. Індивідуальні та соціальні емоції. Словникові та контекстуальні емотиви. Емотивна сема (емосема). Типологія емотивних смислів. Поняття емоційного імплікаціоналу.

			Експресивність та експресиви. Способи експресивності (телескопічна, конверсивна експресивність, інфіксація).
Тема 5. Комунікативний простір емоцій.	10	12	Емоційний складник мовної особистості. Комунікативна функція емоцій. Мовна гра як форма самовираження емоційної мовної особистості. Поняття категоріальної емоційної ситуації. Емоційний мовленнєвий акт. Поняття емотивної комунікативної ситуації. Взаємозалежність когніції та емоційного досвіду. Поняття емоційного інтелекту. Співвідношення вербального та невербального емотивних мовних кодів. Норми емотивів у мовленні. Емоційна комунікативна поведінка.
Тема 6. Лінгвокультурологія емоцій.	8	10	Універсальний і культурно- маркований емоційний індекс мовної особистості. Міжкультурна емоційна компетенція як складник комунікативної компетенції. Міжкультурні емотивні універсалії. Національна специфіка конотативних значень.
Тема 7. Термінологічний апарат і методологічне підґрунтя дослідження емоційного простору тексту.	8	12	Поняття емотивного тексту, його компоненти, функції та закономірності організації. Емотивна інтертекстуальність. Емоційна домінанта тексту. Особливості вживання емотивів в різних типах текстів. Поняття мікро- та макротекстів. Художній текст як матеріал дослідження категорії емотивності. Поняття індивідуального авторського стилю. Методологія вивчення категорії емотивності в тексті .
Тема 8. Актуалізація категорії емотивності в тексті листа.	8	12	Жанрові особливості текстів особистої кореспонденції. Типологія листів. Структура листа. Імпліцитні та експліцитні ознаки емотивності в текстах листів. Реконструкція емотивної ситуації. Поняття суб'єкта та каузатора емоційного стану. Домінантні та рекурентні емотивні теми. Емотивні прагматичні установки в тексті листа. Етнокультурна специфіка англomовних листів “season’s greeting.”

Тема 9. Актуалізація категорії емотивності в тексті драми.	8	12	Визначення драми як літературного жанру. Репрезентація категорії емотивностей авторських коментарях. Емотивний зв'язок авторських ремарок і мовлення персонажів. Характеристика емотивної лексики в плані автора та плані персонажа. Вербальні та невербальні маркери емотивності. Прагматичні особливості репрезентації емоційного стану в текстах драми. Типологія емотивних ситуацій в текстах драми.
Тема 10. Актуалізація категорії емотивності в дитячій літературі.	8	12	Репрезентація емоцій у текстах казки. Специфіка відображення емотивної національної картини світу в текстах казок. Емоцентричний та ідеоцентричний мікротексти. Варіативність вираження емоцій персонажів у текстах казок. Стилїстика вираження емоцій. Емотивні фрази-кліше як жанроутворюючий принцип побудови казки. Категорія емотивності в літературних і фольклорних казках. Базові емоції та способи їх вираження в дитячій літературі. Використання лексем на позначення кольорів під час опису емоцій персонажів.
Разом:	86	118	

IV. Політика курсу

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення БОК «Лінгвістика емоцій» ЗО та НПП керуються Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2025 року. ЗО повинен виконати такі види роботи: засвоїти тематику лекцій, вивчити матеріал практичних занять, виконати завдання для самостійного опрацювання, написати контрольні роботи, набрати достатню кількість балів для зарахування ОК.

Оцінювання здійснюється на основі успішного засвоєння освітнього компонента за 100 бальною шкалою та лінгвістичною оцінкою.

Засвоєння курсу «Лінгвістика емоцій» передбачає відвідування лекцій і семінарів, опрацювання рекомендованих літературних джерел відповідно до тематики практичних занять, здійснення аналізу ілюстративного матеріалу з метою поетапного опису виявлення категорії емотивності в різножанрових мікротекстах.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі освіти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій ВНУ імені Лесі Українки](#) пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Несвоєчасне виконання завдання.

Здобувач освіти повинен аргументувати свою ймовірну відсутність на лекціях із представленням конспекту пропущеного заняття. Відсутність здобувача освіти під час семінарів і тестів без поважної причини буде оцінено в 0 балів. Написання пропущеного тесту можливе лише за наявності медичної довідки чи іншого офіційного документа, що обґрунтовує причину відсутності здобувача освіти на занятті.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті 42 Закону України «Про освіту») :

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#).

V. Підсумковий контроль

Усі види навчальної діяльності здобувача освіти оцінюються певною кількістю балів, що здобувач освіти отримує відповідно до систематичності та активності виконання завдань. Підсумковий контроль у 8 семестрі здійснюється у формі заліку. Сумарна кількість балів, яку здобувач освіти отримує під час засвоєння курсу, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: зараховано / не зараховано (з можливістю повторного складання). ОК складається з двох змістових модулів. Підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою утворює сумарна кількість балів за:

1. поточне оцінювання змістового модуля (максимум 40 балів);
2. контрольна робота 1 (максимум 20 балів);
3. контрольна робота 2 (максимум 40 балів)

Для здобувачів освіти заочної форми передбачено лише підсумкову контрольну роботу, що її буде оцінено в 60 балів.

Викладач залишає за собою право заохотити здобувачів освіти додатковими балами (до 5 балів) за активність під час аудиторних занять, а також за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності (публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо).

Підсумкову семестрову оцінку буде виставлено за результатами поточного і модульного контролю, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, що їх передбачено силабусом і набрав не менше, ніж 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, здобувач освіти здає залік у формі залікового тестового контролю, зміст якого охоплюють модулі, що їх зазначено вище.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
90 – 100	Відмінно Дуже добре Добре Задовільно	Зараховано
82 – 89		
75 – 81		
67 – 74		
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Питання до заліку:

1. Emotions in Ancient Philosophy: Key Approaches of Aristotle, Plato, Epicurus, and Seneca.
2. Biological and Evolutionary Theories of Emotion (Darwin's evolutionary theory, James-Lange Theory, Cannon-Bard Theory), and the role of the body in emotional experience.
3. Psychoanalytic and Cognitive Approaches to Emotion: Freud's psychoanalytic theory, Lazarus' cognitive-mediation model, Schachter-Singer two-factor theory, and the interplay of appraisal and cognition in emotion.
4. Frustration-Based Theories of Emotion: Frustration-Aggression theory, Frustration-Attraction theory.
5. Basic Emotion Theories and Modern Developments: Differential Emotions Theory (Carroll Izard): Discrete Emotions and Their Functions. Basic Emotion Theory by Paul Ekman.
6. Oleksandr Potebnia as a Forerunner in the Linguistics of Emotions: Key Ideas and Contributions.
7. The Present State of the Linguistics of Emotions: Main Areas, Methodologies, and Research Trends.
8. Emotional Universals and the Theory of Semantic Primitives (Anna Wierzbicka).
9. Structure of Emotion Concepts: Components, Parameters, and Linguistic Representation.
10. The Role of Conceptual Metaphors in Emotional Thought and Language.
11. Metonymy as a Cognitive Basis for Emotional Metaphors.
12. Non-Verbal Means of Expressing Emotions: Interpretation of the "7/38/55 Rule."
13. Differentiating Key Concepts: Emotivity vs. Emotionality in Linguistic Analysis. Expressiveness vs. Evaluation. Denotation and Connotation in Emotion-Related Vocabulary.
14. Lexical Representation of Emotions: Labelling, Description, and Expression.
15. Emotional Intelligence: major models (Salovey-Mayer, Bar-On, and Goleman) and their relevance for the linguistic study of emotions

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту: навч. посібник для здобувач освіти старших курсів факультетів англійської мови. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 272 с.

Додаткова література

2. Гладь С. В. Емотивність художнього тексту: семантико-когнітивний аспект (на матеріалі сучасної англійської прози): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04; Київ. держ. лінгв. ун-т. К., 2000. 19 с.
3. Крисанова Т. А. Сучасний стан розвитку лінгвістики емоцій. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов»*. 2014. № 1125, Вип. 79. С. 78–84.

4. Нетребіна С. П. Соматикон емоційного реагування персонажа в англomовному художньому дискурсі: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2016. 235 с.
5. Приходько Г. І. Невербальні засоби вираження емоцій. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка: Серія «Філологічні науки (мовознавство)». 2015. № 4. С. 150- 154.
6. Ekman P. Basic Emotions URL: <https://www.paulekman.com/wp-content/uploads/2013/07/Basic-Emotions.pdf>
7. Slipetska, V. Linguistics of emotions: the formation stages (research theories, scientific schools, personalities). *Проблеми гуманітарних наук*: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія», 2019. Вип. 44. С. 83–92. doi: 10.24919/2522-4557.2019.44.187599.